

REGISTAR IZVRŠENIH SAMOUBOJSTAVA HRVATSKE

Croatian Committed Suicide Registry

Registar izvršenih samoubojstava Hrvatske državni je registar koji je osnovan 1986. godine u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. Registar predstavlja specijalni zdravstveno-statistički instrument i ima značajke populacijskog registra. U njemu se registriraju i prate podatci o izvršenim samoubojstvima. Izvršena samoubojstva prikazuju se prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema SZO šiframa vanjskih uzroka namjernog samoozlijeđivanja uz koje se vežu šifre osnovnog uzroka smrti. Zaključno s 1994. godinom namjerno samoozlijeđivanje šifrirano je prema IX reviziji (šifre E 950- E 959), a od 1995. godine prema X reviziji (šifre X60-X84). Izvor podataka je Potvrda o smrti. Način prikupljanja podataka određen je Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti RH (Statistika o psihozama s Registrom za psihoze i Registrom izvršenih samoubojstava).

Izvršena samoubojstva u Hrvatskoj

Izvršena samoubojstva jedan su od vodećih uzroka smrti od ozljeda u Hrvatskoj. Kroz godine se bilježe oscilacije u broju izvršenih samoubojstava, kao i u broju izvršenih samoubojstava prema broju stanovnika (stopa/100.000). Od 1999. godine prisutan je trend pada broja samoubojstava. U 1985. godini počinjeno je 1.050 samoubojstava (stopa 21,5/100.000). Podjednak, a ujedno i najveći broj samoubojstava registriran je 1987. i 1992. godine (1.153 slučajeva, stopa 24,1/100.000 i 1.156 slučajeva, stopa 24,2/100.000). Najmanje izvršenih samoubojstava registrirano je 1995. godine (930 slučajeva, stopa 19,4) te u razdoblju između 2000. i 2015. godine (926 slučajeva, stopa 20,9 2000. godine; 739 slučajeva, stopa 17,6/100.000 2015. godine). S obzirom na spol omjer samoubojstava muškaraca i žena kretao se u rasponu od 2,2 do 3,7:1.

Dobno standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj, za sve dobi kao i za dob 0-64 godina, pokazuju oscilacije do 1997. godine, a od 1998. godine prisutan je kontinuirani pad stope (2014. godine stopa iznosi 14,0/100.000 za svu dob; stopa 12,3/100.000 za dob 0-64). Registriraju se razlike dobno standardiziranih stopa po županijama. Županije primorskog dijela Hrvatske bilježe znatno niže stope izvršenih samoubojstava od pojedinih županija kontinentalnog dijela.

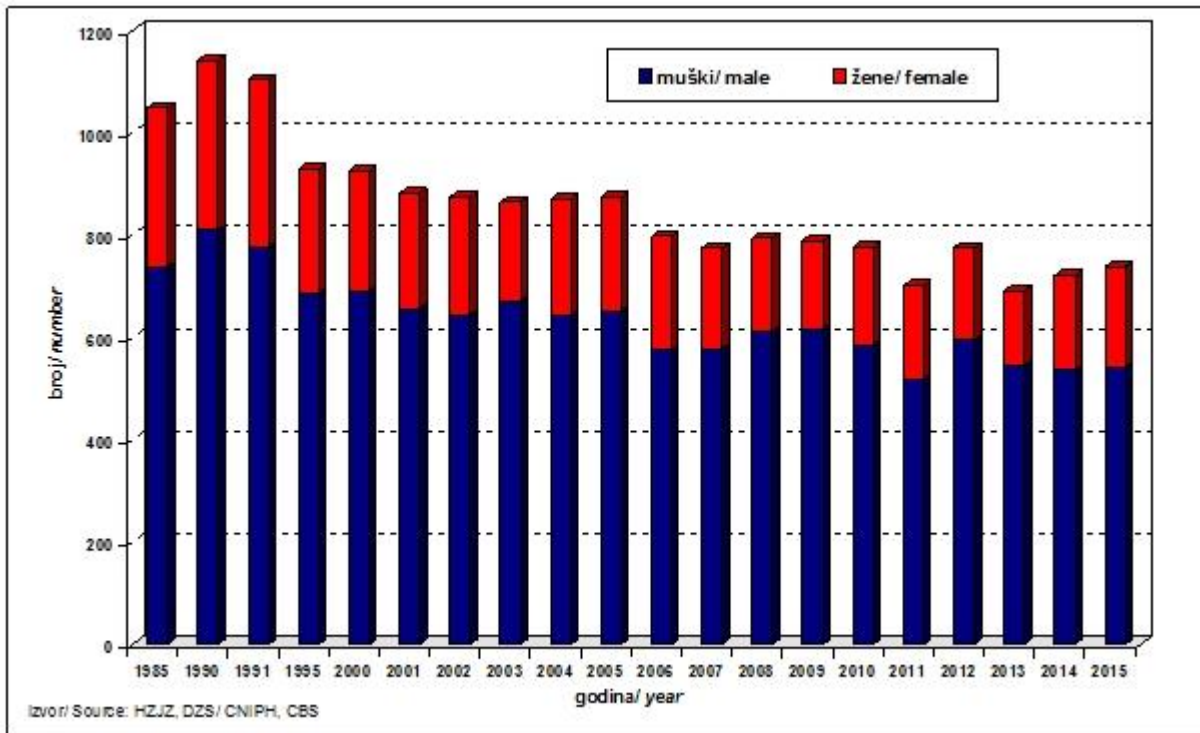
U Hrvatskoj je, kao i u mnogim zemljama, u pojedinim godinama bio zabilježen porast broja i stope izvršenih samoubojstava u dobi od 15 do 19 godina. Godine 1985. stopa je iznosila 5,8, najviša stopa registrirana je 1999. god. (12,9), od 2000. godine nadalje bilježi se pad stope te je 2011. godine zabilježena najniža stopa u toj dobi (3,5), a 2015. godine stopa je iznosila 5,0/100.000.

Najčešći način izvršenja samoubojstava u oba spola je vješanje. U ratnim i poratnim godinama značajno je porastao broj samoubojstava vatrenim oružjem. Iako posljednjih godina postoji trend smanjenja izvršenja samoubojstava vatrenim oružjem, ovaj način izvršenja znatno je zastupljen kod muškog spola. U 2015. godini registrirano je ukupno 98 samoubojstava vatrenim oružjem (13,3 % u ukupnom broju samoubojstava).

U odnosu na zemlje Europske unije Hrvatska bilježi više stope smrtnosti zbog samoubojstava od prosjeka stopa za zemlje EU članice prije svibnja 2004. te podjednake prosjeku stopa za zemlje EU članice od svibnja 2004.

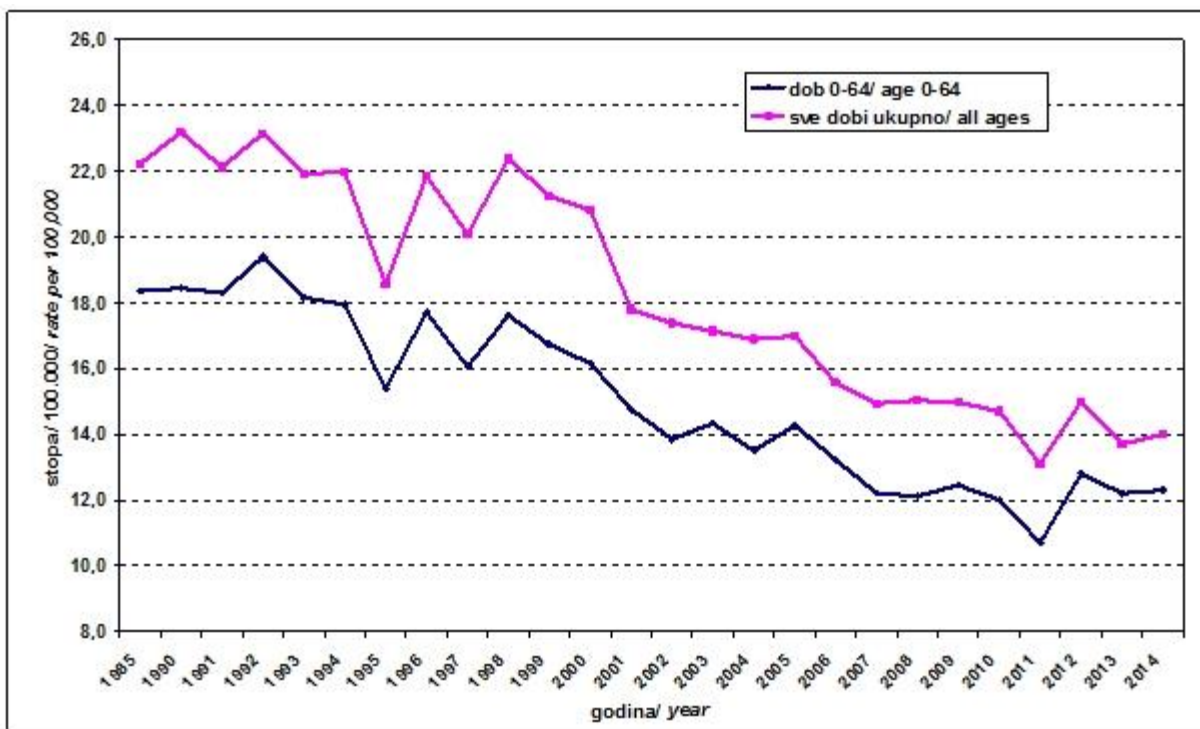
Slika/ Figure 1

Samoubojstva u Hrvatskoj po pojedinim godinama/ Suicides in Croatia by selected years

Slika/ Figure 2

Dobno standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj za sve dobi i za dob 0-64 1985. godine i u razdoblju 1990.-2014. godine/ Age-standardized suicide rates for all ages and age 0-64, Croatia 1985, and 1990 – 2014

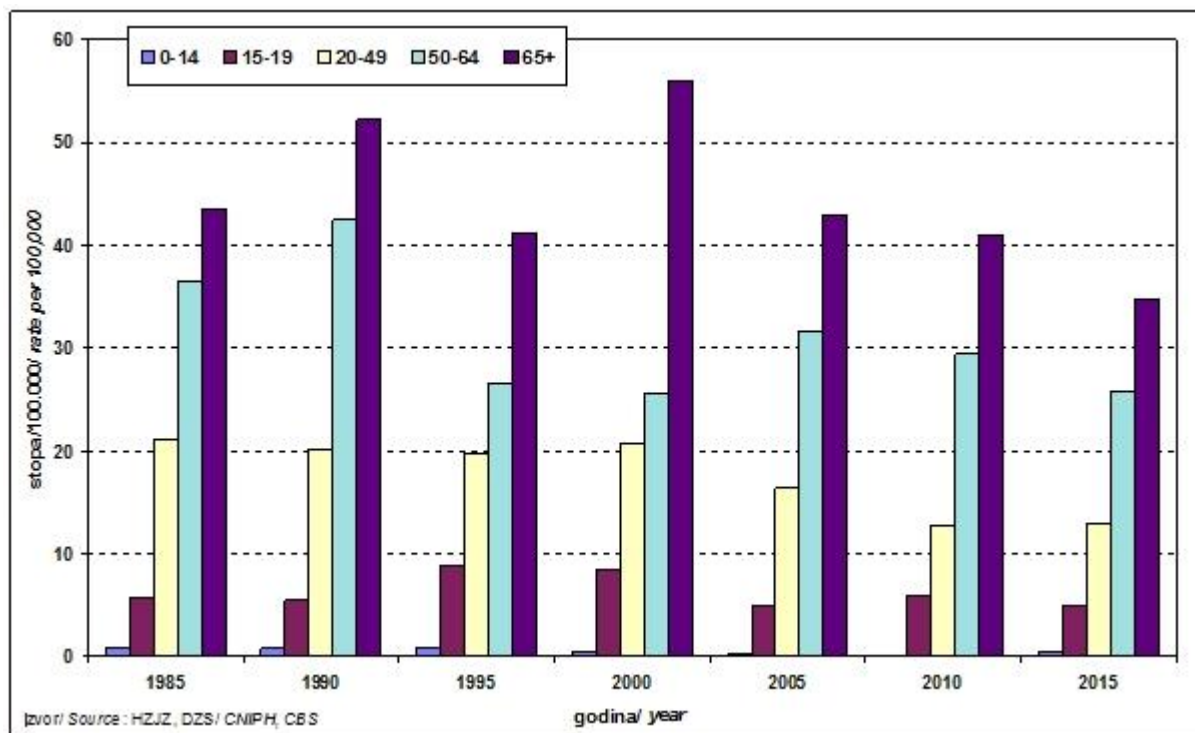

Izvor podataka/ Data source: WHO/Europe, HFA Database, July 2016

Obrada podataka/ Data analysis: HZJZ/ CIPH

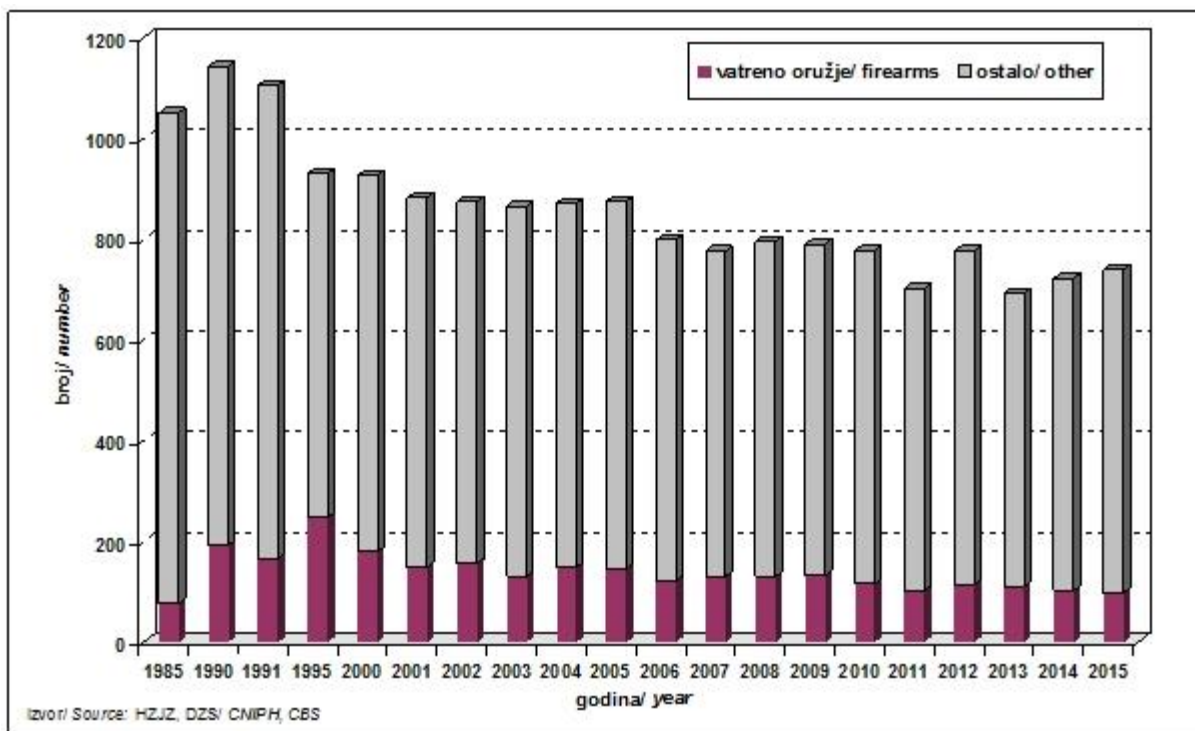
Slika/ Figure 3

Dobno specifične stope smrtnosti zbog samoubojstava u Hrvatskoj 1985., 1990., 1995., 2000., 2005., 2010. i 2015. godine / Age-specific suicide rates, Croatia 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 and 2015

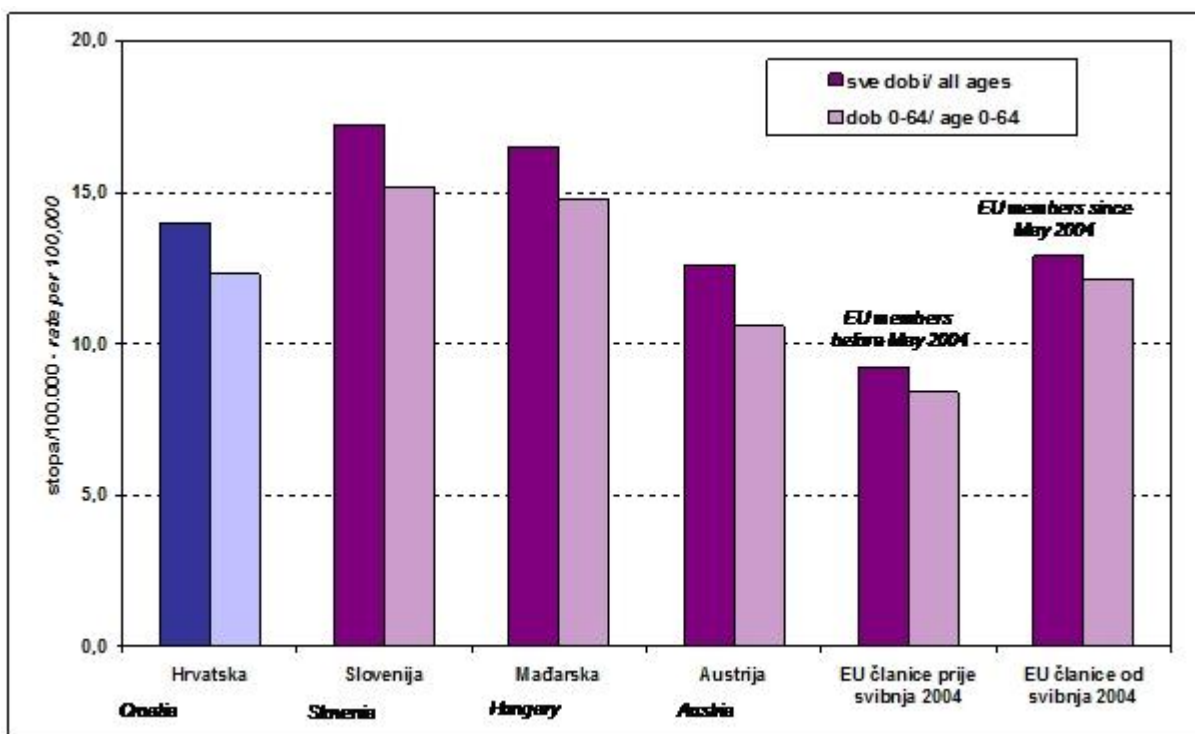

Slika/ Figure 4

Odnos samoubojstava počinjenih vatrenim oružjem i ostalih načina samoubojstava u Hrvatskoj po pojedinim godinama / Ratio of suicides committed by firearms to other suicide methods in Croatia by selected years

Slika/ Figure 5
Dobno standardizirane stope smrtnosti zbog samoubojstava za sve dobi i za dob 0-64 po pojedinim zemljama Europe, zadnja dostupna godina / Age-standardized suicide rates by individual European countries, all ages and age 0-64, last available

Izvor podataka / Data source: WHO/Europe, HFA Database, July 2016
Obrada podataka / Data analysis: HZJZ/ CIPH

